

4.VAJA destilacija

a) Idealna zmes dveh tekočin
Raultov zakon $P_a = x_a P^0_a$

Daltov zakon $P_{\text{zmes}} = \sum P_i$

I. tekoča faza $x_a/x_b = 1$

II. parna faza $x_a/x_b > 1$

diagram parnih tlakov za idealno zmes.

Tista sestavina, ki ima pri določeni T višji parni tlak, bo imela nižje vrelišče in jo imenujemo lažje hlapna.

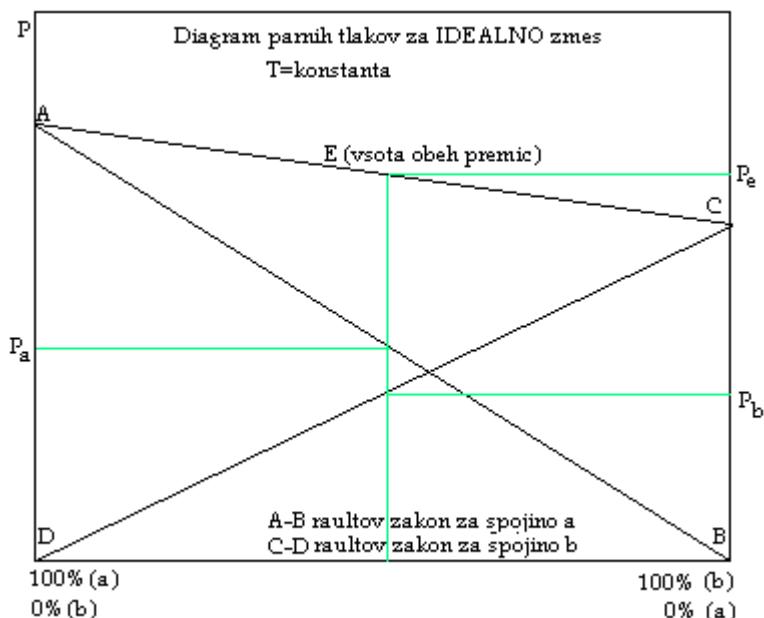

diagram parnih tlakov azotropne zmesi- negativno odstopanje od raultovega zakona

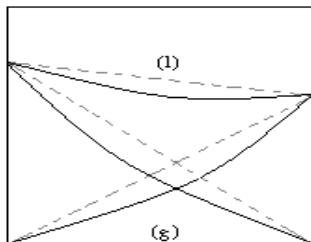
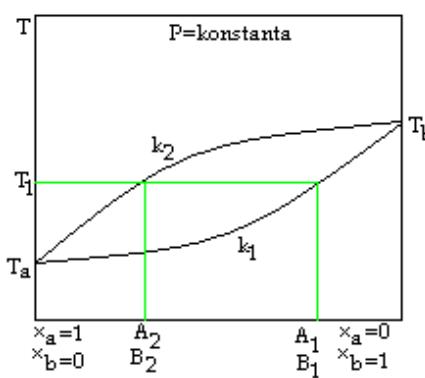
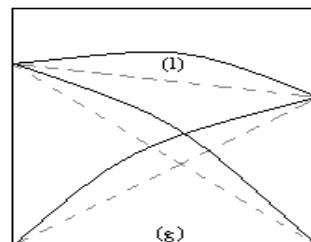

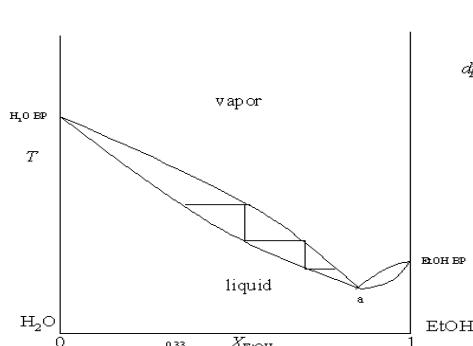
diagram parnih tlakov azotropne zmesi- pozitivno odstopanje od raultovega zakona

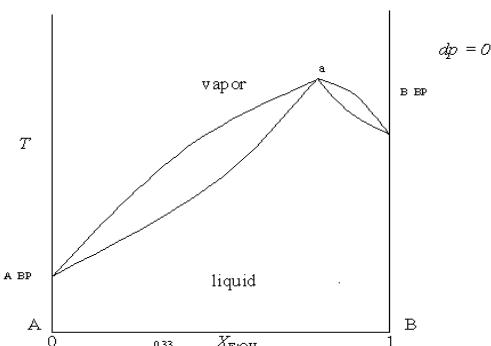
Vrelni diagram (tlak konstanta)
zgornja-sestava parne faze pri isti temperaturi v ravnotežju s tekočino
spodnja-vrelišče v odvisnosti od sestave snovi
Te stopnje bi morali ponavljati, namesto tega uporabimo frakcionirano destilacijo (graf isti, z limito k krajišču T_a).

Neidealna zmes dveh tekočin pozitivno in negativno odstopanje. Negativno odstopanje-tu ima neka zmes najnižji parni tlak, v vrelnem diagramu bo imela najvišjo

temperaturo vrelišča. Pozitivno odstopanje-obratno kot zgoraj. Na vrelnem diagramu se pri neidealni zmesi krivulji sekata (para ima enako sestavo kot tekočina $\rightarrow$ komponent zmesi ne moremo ločiti z destilacijo). Presečišče je azotropna točka - namesto destilacije uporabimo ekstrakcijo, kemično vezavo manjše komponente, dodatek 3. spojine, ki tvori azeotrop z eno izmed teh dveh, drugo pa oddestiliramo.

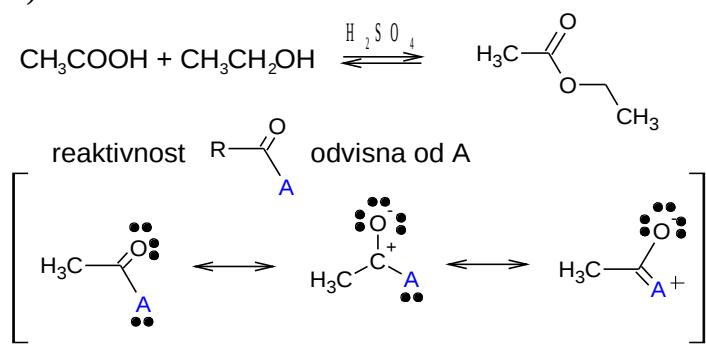
$$dp = 0$$

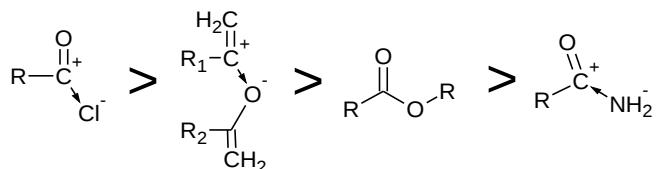
Pozitivna odstopanja – na vrhu kolone nam destilira azeotropna zmes, ostanek v bučki pa je ena čista komponenta (tista ki ima nižji parni tlak). Negativna odstopanja – na vrhu kolone nam destilira čista komponenta, ki ima višji parni tlak, v bučki pa azotropna zmes.

Frakcionirana destilacija za ločitev acetona in vode 1:1. Lovimo frakcije glede na temperaturo.

b) sinteza etil acetata

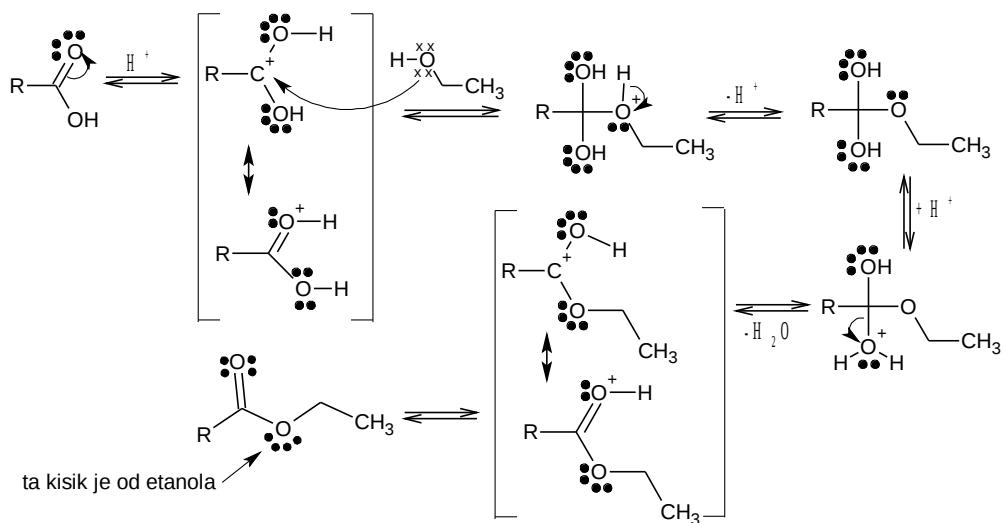
Reaktivnost na C-atomu karbonilne skupine

Na ravnotežje reakcije vplivamo s T, tlakom, katalizo (higroskopno H_2SO_4), povečanjem koncentracije reaktantov ali odvajanjem produktov.

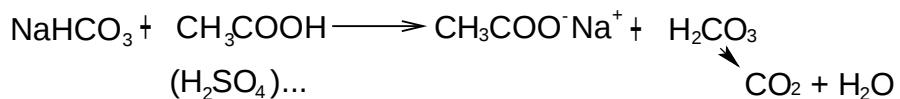
A- predstavlja poljuben atom

c) mehanizem reakcije

d) čiščenje produktov

- spiranje s sodo bikarbono NaHCO_3 , znebimo se H_2SO_4 in CH_3COOH

- spiranje z CaCl_2 (aq), znebimo se etanola (s katerim tvori komplekse)

- sušenje z Na ali MgSO_4

Zmogljivost kolone izrazimo z VETP (višino ekvivalentnih teoretičnih prekatov)

V destilacijsko bučko etanol in koncentrirano žveplovo kislino(katalizator), v kapalnik etanol in ledocta. Produkt stresamo v lij ločniku z vodno raztopino Na-karbonata. Zgornja organska plast ostane-dodamo CaCl_2 .